

**KOMENDANT
NADWIŚLAŃSKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ**
im. Powstania Warszawskiego
ul. Komitetu Obrony Robotników 23
02-148 Warszawa

NW-NK.0911.1.2019

Egz. nr... 2

Pan ppłk SG Piotr LISIAK

**KOMENDANT
Placówki Straży Granicznej
Warszawa-Okęcie**

SPRAWOZDANIE

z kontroli na temat „Okoliczności realizacji czynności służbowych wobec ob. Republiki Libanu [REDAKTOWANE] oraz ich dokumentowanie w lipcu 2019 r. w Placówce Straży Granicznej”, zrealizowanej na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185, poz. 1092)¹, w trybie uproszczonym w Placówce Straży Granicznej Warszawa-Okęcie *im. gen. bryg. Waleriana Czumy*², ul. Żwirki Wigury 1, 00-906 Warszawa, nie ujętej w Planie Kontroli Wydziału Kontroli Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej *im. Powstania Warszawskiego* na 2019 r.³ Kontrolę w okresie od dnia 23 lipca 2019 r. do dnia 22 sierpnia 2019 r. przeprowadził zespół kontrolny w składzie: ⁴

kierownik zespołu:

- **p. Adam Rytel** – starszy specjalista w Wydziale Kontroli NwOSG, upoważnienie nr 27/WK/19 z dnia 23 lipca 2019 r.;⁵

członkowie zespołu kontrolnego:

- **ppor. SG Andrzej Jodłowski** – Kierownik Sekcji Służby Dyżurnej Operacyjnej w Wydziale Koordynacji NwOSG, upoważnienie nr 29/WK/19 z dnia 23 lipca 2019 r.;

¹ Zwana dalej ustawą o kontroli.

² Zwana dalej Placówką.

³ Roczny Plan Kontroli Wydziału Kontroli w 2019 roku zatwierdzony przez Komendanta Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej w dniu 29 listopada 2019 r. (pismo nr 17759 z dnia 29.11.2019 r.). Kontrolę zarządzono na podstawie art. 51 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o kontroli z uwagi na potrzebę sporządzenia dla Komendanta NwOSG informacji w zakresie obszarów, o których mowa w przedmiocie kontroli oraz mając na względzie konieczność zbadania sposobu wykonywania zadań w pionie do spraw cudzoziemców i pionie koordynacji działań. Powyższe następuje w związku z poleceniem Komendanta NwOSG zbadania trybu postępowania funkcjonariuszy Placówki i dokumentowania przeprowadzonych czynności służbowych oraz zbadania obiegu informacji w systemie meldunkowym NwOSG w sprawie ob. Republiki Libanu: [REDAKTOWANE].

⁴ Zwany dalej Zespołem kontrolnym.

⁵ Zwanego dalej NwOSG.

- **mł. chor. SG Dominik Dolny** – starszy kontroler Sekcji ds. Działań Weryfikacyjnych w Wydziale ds. Cudzoziemców NwOSG, upoważnienie nr 28/WK/19 z dnia 23 lipca 2019 r.;

Czynności kontrolne w siedzibie kontrolowanego podmiotu prowadzono w dniach 26-30 lipca 2019 r

Funkcję kierownika w jednostce kontrolowanej pełnił Komendant Placówki:

- **płk SG Piotr LISIAK.**

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli Placówki prowadzonej wg. rejestru dokumentów nr Rdet Nw-WA/204/18, RWD nr 18 poz. 37/18, strona 3, pozycja 4.

I. Zakres kontroli.

Przedmiotem kontroli były:

1. Tryb postępowania funkcjonariuszy Placówki w sprawie przyjęcia od cudzoziemca wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w Rzeczypospolitej Polskiej:
 - 1.1. Dokumentowanie postępowania administracyjnego, w tym dokumentowanie w systemie CBD SG SWK,
 - 1.2. Stosowanie przepisów prawa w prowadzonym postępowaniu w kontekście posiadanych przez funkcjonariuszy Placówki informacji o cudzoziemcu,
 - 1.3. Przepływ i wykorzystanie informacji pomiędzy poszczególnymi grupami Placówki realizującymi zadania służbowe w sprawie ob. Libanu.
2. Tryb postępowania służby dyżurnej operacyjnej oraz sposób dokumentowania i przekazywania uzyskanych informacji:
 - 2.1. Dokumentowanie czynności służbowych w systemie CBD SG SWK,
 - 2.2. Przekazywanie informacji w ramach oddziałowego systemu meldunkowego.
3. Tryb prowadzonego w Placówce nadzoru służbowego nad realizacją zadań w pionie do spraw cudzoziemców oraz pionie służby dyżurnej operacyjnej, w tym:
 - 3.1. Podział kompetencyjny między osoby funkcyjne w zakresie sprawowanego nadzoru służbowego, w tym zakres oraz sposób prowadzenia nadzoru nad realizacją zadań,
 - 3.2. Sposób i forma dokumentowania sprawowanego nadzoru oraz wpływ realizowanego nadzoru służbowego na kierunki działania w przedmiotowej sprawie.

2. Kontrolą objęto okres:

Od dnia 16 lipca 2019 r. do dnia 19 lipca 2019 r.

III. Cel kontroli.

Celem kontroli było zebranie i dostarczenie Komendantowi NwOSG informacji dotyczących realizacji przez funkcjonariuszy Placówki zadań w pionie do spraw cudzoziemców, a w szczególności ocenie poddano czynności służbowe wykonane przez funkcjonariuszy Placówki, dotyczące przyjęcia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w Rzeczypospolitej Polskiej od ob. Libanu: [REDACTED].

Jak również podjęte w tej sprawie decyzje m.in., co do odstąpienia od zastosowania środków alternatywnych do detencji oraz samej detencji w świetle obowiązującego stanu prawnego oraz posiadanych informacji o cudzoziemcu. Zbadaniu podlegało również udokumentowanie czynności służbowych w systemie CBD SG SWK oraz obieg informacji w systemie meldunkowy Oddziału. Kontrolą objęto sposób sprawowania w Placówce nadzoru służbowego przez osoby funkcyjne. Ponadto badaniu poddano przyjęte w Placówce rozwiązania organizacyjno-funkcjonalne oraz obowiązujący wewnętrzny podział zadań. Celem kontroli była, zatem ocena działalności Placówki w kontrolowanym obszarze. Zespół kontrolerów dokonał powyższego na podstawie ustalonego w toku kontroli stanu faktycznego.

IV. Ocena skontrolowanej działalności

Zespół kontrolny ocenia pozytywnie z uchybieniami⁶ działalność Placówki w zbadanym zakresie.

1. W zakresie zadań służbowych dotyczących przyjęcia od cudzoziemca w dniu 10 lipca 2019 r. wniosku o ochronę międzynarodową na terytorium RP Placówka, funkcjonując w strukturze organizacyjnej w okresie objętym kontrolą zapewniła realizację zadań.⁷ Niemniej wątpliwości budzi adekwatność podjętych działań po przyjęciu od cudzoziemca wniosku o nadanie ochrony międzynarodowej na terytorium RP w odniesieniu do zgromadzonych przez Placówkę informacji. W dniu 18.07.2019 r. Kierownik ZdsM otrzymał informację od pracownika Centrum Pomocy im. Haliny Nieć oraz pracownika biura UNHCR, że ob. Libanu [REDAKTOWANO] dzwoniąc do tych organizacji wyraził wolę ubiegania się o ochronę międzynarodową na terytorium RP. Po potwierdzeniu tej informacji przez funkcjonariusza pełniącego służbę w Kompleksie Pomieszczeń dla Cudzoziemców, Kierownik ZdsM polecił funkcjonariuszce tego Zespołu przyjęcie stosownego wniosku oraz skierowanie cudzoziemca do Departamentu Pomocy Społecznej „Dębak” w Podkowie Leśnej.⁸ Funkcjonariuszka Zespołu przyjęła od cudzoziemca wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zdeponowała celem przekazania do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców do postępowania uchodźczego dokument podróży cudzoziemca oraz wydała Tymczasowe Zaświadczenie Tożsamości Cudzoziemca z terminem ważności do 15.10.2019 r. Cudzoziemca nie zatrzymywano, nie znaleziono również podstaw do zastosowania środków alternatywnych do detencji.⁹ Po zakończeniu czynności służbowych około godz. 18:55 cudzoziemca

⁶ Do celów kontroli przyjęto czterostopniową skalę ocen: *pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna*.

⁷ Za przyjęcie od cudzoziemca wniosku o nadanie ochrony międzynarodowej, zgodnie z Wewnętrznym Podziałem Zadań Placówki Straży Granicznej Warszawa-Okęcie *im. gen. bryg. Waleriana Czumy* (zwany dalej wpz) zatwierdzonym przez Komendanta NwOSG w dniu 24.01.2019 r. odpowiedzialny jest Zespół do Spraw Migracji (zwany dalej ZdSM) w Grupie do Spraw Cudzoziemców - § 7 ust. 1 pkt 1 wpz.

⁸ Zwany dalej DPS.

⁹ Kierownik ZdsM st. chor. szt. SG [REDAKTOWANO] na potrzeby postępowania kontrolnego oświadczył: "(...) Poleciłem st. chor. SG [REDAKTOWANO], aby po przyjęciu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej skierowała cudzoziemca do DPS Dębak. Powyższe zostało podyktowane faktem, że z informacji, które posiadałem tj. cudzoziemiec posiadał dokument tożsamości (paszport), nie przekroczył/ani nie usiłował przekroczyć granicy nielegalnie, jak również wobec cudzoziemca wydano postanowienie o umorzeniu postępowania nr RSD 248/2019/14 (przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa). (...) uzasadnienie decyzji nr NW-WA/763/D-NPM/2019 tj. :"[...] Biorąc pod uwagę okoliczności odprawy należy

skierowano do DPS. Odnosząc się do obowiązujących przepisów trzeba stwierdzić, że podjęta decyzja jest zgodna z obowiązującymi przepisami prawa. Wyliczone enumeratywnie przypadki, w których dopuszcza się zatrzymanie oraz umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub zastosowanie aresztu dla cudzoziemców w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej zostały wymienione w art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. *o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*.¹⁰ Na podstawie posiadanych informacji Kierownik ZdsC ocenił, że nie zachodziły przesłanki do zatrzymania cudzoziemca, tj.: nie zachodziła konieczność potwierdzania, czy weryfikacji tożsamości cudzoziemca – ww. obywatel Libanu posiadał swój oryginalny paszport; cudzoziemiec nie przekroczył ani nie usiłował przekroczyć granicy RP nielegalnie; w wyniku oceny dokonanej na podstawie art. 87 ust. 2 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony wg. oceny dokonanej przez funkcjonariuszy Placówki nie zachodziło ryzyko ucieczki cudzoziemca; nie istniała konieczność wydania lub wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu; ani nie zachodziło zagrożenie dla bezpieczeństwa, czy porządku publicznego.¹¹ A zatem nie były także brane pod uwagę środki alternatywne do detencji wymienione w art. 88 ust. 1 tejże ustawy.

Jednakże zauważyć należy, że każdy przypadek cudzoziemca wnioskującego o ochronę międzynarodową na terytorium RP winien być analizowany indywidualnie. W toku czynności służbowych mających na celu przyjęcie stosownego wniosku, jako zasadne uznaje się wykorzystywanie przez organ wszelkich dostępnych środków oraz metod umożliwiających szczegółową weryfikację oraz analizę przedstawionych oświadczeń złożonych do przyjętego wniosku, innych okoliczności w sprawie, jak również dokumentów okazanych przez cudzoziemca. Ponadto organ Straży Granicznej ustala, czy osoba, której dotyczy wniosek, posiada dokumenty uprawniające do przekroczenia granicy lub czy przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie. Czynności te mają istotne znaczenie w kontekście ewentualnego zatrzymania cudzoziemca i obejmować mogą również dokonanie weryfikacji informacji między innymi w systemach informatycznych, które mogą zawierać ważne dla przebiegu kontroli oraz dalszych decyzji informacje. Należy uznać, że wszechstronna weryfikacja stanu prawnego i faktycznego cudzoziemca pozwalała również na podjęcie decyzji o jego zatrzymaniu. Z posiadanych informacji można było wywieść, że prawdopodobieństwo ucieczki obywatela Libanu: [REDACTED]

uznać, że istnieje uzasadnione podejrzenie, że cudzoziemiec może usiłować przekroczyć granicę podstępem wbrew przepisom i nie zrealizować decyzji o odmowie wjazdu do Rzeczypospolitej Polskiej” nie może stanowić samoistnej przesłanki do oceny ryzyka ucieczki i zatrzymania cudzoziemca w związku z przyjęciem wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium RP. Ostateczną decyzję o skierowaniu cudzoziemca do DPS Dębak podjęła st. chor. SG [REDACTED]. To funkcjonariusz działając z upoważnienia organu, w odniesieniu do informacji, które są zbierane przez niego w momencie przyjęcia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium RP, decyduje o ewentualnym zatrzymaniu cudzoziemca, podstawie prawnej zatrzymania i skierowaniu do sądu wniosku o umieszczeniu cudzoziemca w zamkniętym ośrodku lub zastosowaniu wobec niego środków alternatywnych do detencji bądź też skierowaniu cudzoziemca do DPS Dębak.” (pismo nr NW-WA/136/19/GDSC z dnia 20.08.2019 r.). Dowód, akta kontroli, s. 144-146.

¹⁰ Tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1109 z późn. zm., zwanej dalej ustawą o udzielaniu cudzoziemcom ochrony.

¹¹ Dowody, akta kontroli, s. 7-9.

było znaczne. Przesłanki wskazujące na realność tego prawdopodobieństwa to m.in.:

- okoliczności odmowy wjazdu na terytorium RP, tj. instrumentalne wykorzystanie wizy RP w celu przedostania się do innego państwa członkowskiego UE,
- odmowa wejścia na pokład samolotu bez podania przyczyny,
- ujawnienie 1 szt. amunicji w bagażu cudzoziemca,¹²
- wyrażenie woli ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej dopiero po dwóch dniach pobytu w strefie tranzytowej lotniska (cudzoziemiec nie zgłosił tego od razu po przybyciu do RP, wcześniej nie werbalizował on obaw przed powrotem do kraju pochodzenia),
- lakoniczne informacje podane przez cudzoziemca do wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, cudzoziemiec nie był wcześniej przesłuchiwany do procedury uchodźczej (szersze informacje zawarto w notatce służbowej z dnia 18.07.2019 r. sporządzonej przez st. chor. SG [REDAKTED] dot. przyjęcia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium RP);¹³
- zawarcia we wniosku informacji, że ojciec wnoszącego jest członkiem organizacji Hezbollah, której zbrojne skrzydło uznawane jest przez UE za organizację terrorystyczną.¹⁴

Niemniej za podstawę podjęcia działań należy w pierwszej kolejności przyjąć zasadę proporcjonalności. Podana zasada nakazuje funkcjonariuszom użycie tylko i wyłącznie takich środków, które są niezbędne oraz w podanych okolicznościach wystarczające do osiągnięcia zakładanego celu. Przed podjęciem decyzji o zastosowaniu wobec cudzoziemca środka w postaci zatrzymania, należy każdorazowo wszechstronnie wyjaśnić stan prawny i faktyczny pobytu i informacji uzyskanych od cudzoziemca. Ocena sytuacji przez Kierownika ZdsM doprowadziła do stwierdzenia, że ryzyko takie

¹² W trakcie kontroli bezpieczeństwa w Punkcie Kontroli Bezpieczeństwa w strefie tranzytowej (PKB tranzyt 3) w bagażu podręcznym ob. Libanu: [REDAKTED] ujawniono 1 szt. amunicji. Funkcjonariusze Grupy Bezpieczeństwa Lotów PSG Warszawa-Okęcie przekazali funkcjonariuszom Grupy Operacyjno-Śledczej PSG Warszawa-Okęcie informację o ujawnionej przez pracownika ACS amunicji. Po sporządzeniu dokumentacji procesowej przez funkcjonariuszy Grupy Bezpieczeństwa Lotów PSG Warszawa-Okęcie, funkcjonariusze Grupy Operacyjno-Śledczej PSG Warszawa-Okęcie zarejestrowali pod nr RSD 248/2019/14 postępowanie przygotowawcze w sprawie o czyn z art. 263 § 2 *Kodeksu karnego* (czynności w trybie art. 308 *Kodeksu postępowania karnego*), a następnie zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami z Prokuratorem Prokuratury Rejonowej Warszawa-Ochota, przesłuchali ww., przy udziale tłumacza j. arabskiego, w charakterze świadka, na okoliczność posiadanej amunicji. Z Prokuratorem Prokuratury Rejonowej Warszawa-Ochota ustalono, że z uwagi na fakt, iż [REDAKTED] otrzymał odmowę wjazdu na terytorium RP, ujawnienie 1 szt. amunicji miało miejsce w strefie tranzytowej, a także w związku z faktem, iż cudzoziemiec nie miał świadomości o posiadanej w swoim bagażu amunicji zgodnie z aktualną linią orzecniczą sądów (np. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 kwietnia 2019 r. II AKa 190/17, LEX nr 2684377), a także komentarzami do art. 263 § 2 *Kodeksu karnego* (np. Kodeks karny. Komentarz aktualizowany. Mozgawa M. (red.), Budyn-Kulik M., Kozłowska-Kalisz P., Kulik M. LEX/el., 2019), w przedmiotowym postępowaniu należy wydać postanowienie o umorzeniu postępowania przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa. W dniu 18.07.2019 r. takie postanowienie wydano. W dniu 23.07.2019 r. zostało zatwierdzone przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej Warszawa-Ochota.

¹³ Dowody, akta kontroli, s. 54-57, 72.

¹⁴ Decyzja Rady (WPZiB) 2019/25 z dnia 8 stycznia 2019 r. *dotycząca zmiany oraz aktualizacji wykazu osób, grup i podmiotów objętych art. 2, 3 i 4 wspólnego stanowiska 2001/931/WPZiB w sprawie zastosowania szczególnych środków w celu zwalczania terroryzmu, i uchylenia decyzji (WPZiB) 2018/105* (Dz. Urz. UE.L 2019.6.6).

nie istnieje oraz nie ma innych przesłanek do zatrzymania cudzoziemca, a w związku z tym po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej cudzoziemiec został skierowany do DPS. **Obszar ten oceniono pozytywnie z uchybieniami.** W niniejszym przypadku, w ocenie Zespołu kontrolnego, wpływ na podjęcie decyzji o braku przesłanek do zatrzymania cudzoziemca, mógł mieć niewłaściwy przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi zespołami w placówce realizującymi czynności służbowe wobec ww. cudzoziemca. Ponadto wpływ miało także niezaznajomienie się z historią migracyjną oraz okolicznościami i zachowaniem cudzoziemca, a także brak analizy wszystkich zgromadzonych informacji przez funkcjonariuszkę przyjmującą wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium RP – funkcjonariuszka wykonała polecenie przełożonego, bez krytycznego podejścia do uzyskanych informacji.¹⁵

2. Odnośnie dokumentowania zdarzeń w Placówce oraz przekazywania informacji kanałem służb dyżurnych operacyjnych ustalono, że zasady ewidencjonowania, obiegu i dokumentowania informacji o zdarzeniach zaistniałych w jednostkach organizacyjnych Straży Granicznej oraz systemie meldunkowym zostały uregulowane w zarządzeniu nr 90 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 7 października 2014 r. w sprawie systemu służb dyżurnych operacyjnych w Straży Granicznej oraz wytycznych nr 7 Komendanta NwOSG z dnia 8.11.2016 r. w sprawie ewidencjonowania i obiegu informacji pomiędzy jednostkami i komórkami organizacyjnymi a służbą dyżurną operacyjną w NwOSG.¹⁶ Zgodnie z § 21 tegoż rozporządzenia podstawowym kanałem wymiany informacji jest Centralna Baza Danych Straży Granicznej System Wspomagania Kierowania.¹⁷ Na podstawie delegacji zawartej w pkt. 4 tego przepisu Dyrektor – Szef Sztabu Komendanta Głównego Straży Granicznej wprowadził z dniem 15 grudnia 2016 r. katalog zdarzeń podlegających meldowaniu w ramach systemu służby dyżurnej operacyjnej oraz zakres i sposób ich ewidencjonowania, w którym skatalogowano poszczególne zdarzenia nadając im numery, a także opisano, jakie informacje należy zamieścić podczas ich redagowania.¹⁸ Ustalono, że wszystkie czynności służbowe podlegające obowiązkowemu meldowaniu, podejmowane wobec ob. Libanu: [REDAKTED] zostały zarejestrowane w CBD SG SWK, stosownie do zapisów zarządzenia nr 90 oraz zameldowane do sdo NwOSG.¹⁹ Na podstawie ww. bazy danych ustalono, że w dniu 18.07.2019 r. uzupełniono wpis dotyczący ww. cudzoziemca o informację dotyczącą przyjęcia od cudzoziemca wniosku o nadanie ochrony międzynarodowej na terytorium RP podlegający ponownemu zameldowaniu w systemie CBD SG SWK

¹⁵ Dowód akta kontroli, s. 115.

¹⁶ Dz. Urz. KGSG z 2014 r., poz. 111 z późn. zm., zwane dalej *zarządzeniem nr 90*;

¹⁷ Zwana dalej CBD SG SWK.

¹⁸ Zwane dalej sdo.

¹⁹ Zgodnie z § 21 pkt 1 ww. zarządzenia Katalog zdarzeń podlegających meldowaniu w ramach systemu sdo oraz zakres i sposób ich ewidencjonowania został określony przez Dyrektora Sztabu Komendy Głównej Straży Granicznej 15 grudnia 2016 r. W powyższym przypadku zarejestrowano zdarzenia wskazane w Katalogu zdarzeń jako zdarzenie nr 10 (ujawnienie przemytu towarów, przedmiotów pochodzących z przestępstwa lub zabronionych oraz zatrzymanie lub ujawnienie osób powiązanych z tymi czynami), nr 46 (zdarzenia z katalogu incydentów o charakterze terrorystycznym), nr 48 odmówienie wjazdu cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej), nr 49 (wizy – unieważnienie, cofnięcie, wydanie, odmowa wydania, wydanie w zamian).

stosownie do zasad redagowania zdarzeń oraz ich uzupełniania i modyfikowania.²⁰ Wpisu dokonał pełniący w tym dniu służbę Dyżurny Operacyjny Placówki, do czego zgodnie z § 24 ust. 3 zarządzenia nr 90 był uprawniony. Niemniej, nie zameldował on ponownie powyższego uzupełnienia w systemie CBD SG SWK oraz nie przekazał tej informacji telefonicznie Dyżurnemu Operacyjnemu Nadwiślańskiemu Oddziału SG, co powinno mieć miejsce, stosownie do zapisów § 22 *zarządzenia nr 90*.²¹ Spowodowało to, że również nie zameldowano uzupełnionego meldunku o przyjęcie wniosku o nadanie ochrony międzynarodowej na terytorium RP i skierowaniu cudzoziemca do DPS, na linii sdo NwOSG do sdo Komendy Głównej Straży Granicznej oraz informacja taka nie została przekazana kierownictwu NwOSG. W ocenie Zespołu Kontrolnego miało to następstwa wewnątrzorganizacyjne polegające na błędnej informacji o sytuacji w Placówce. Niemniej, w dniu 19.04.2019 r. właściwie zameldowano zdarzenie w systemie CBD SG SWK. Odpowiedzialny za powyższe jest funkcjonariusz pełniący służbę w dniu 18.07.2019 r., jako Dyżurny Operacyjny Placówki. Mając powyższe na uwadze **obszar ten oceniono pozytywnie z uchybieniami.**

3. W celu dokonania oceny nadzoru służbowego sprawowanego przez Kierownictwo pionu do Spraw Cudzoziemców oraz pionu służby dyżurnej operacyjnej Placówki dokonano analizy dokumentacji wewnątrzorganizacyjnej Placówki, szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień osób funkcyjnych w tych pionach oraz dokumentacji przedmiotowego zdarzenia. W zakresie pionu cudzoziemskiego, należy stwierdzić, że kierownictwo pionu w swoich szczegółowych zakresach obowiązków posiadało odpowiednie zapisy, co do sprawowania nadzoru służbowego i kontroli wykonywania zadań służbowych przez podległych funkcjonariuszy.²² Po zapoznaniu się z wyjaśnieniami funkcjonariuszki przyjmującej od cudzoziemca wnioski o ochronę międzynarodową na terytorium RP oraz Kierownika ZdsM stwierdzono, że wydał on stosowne polecenia funkcjonariuszce, określając sposób załatwienia sprawy, co było zgodne z zapisem pkt 1. jego szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień. Same czynności wykonywane przez funkcjonariuszkę w toku tego postępowania nie były już bezpośrednio nadzorowane w danym dniu, ponieważ

²⁰ Zgodnie z brzmieniem pkt 8 „Po uzupełnieniu lub modyfikacji zdarzenie należy ponownie zameldować.” W tym przypadku przyjęcie wniosku o nadanie ochrony międzynarodowej nie stanowiło zdarzenia podlegającego samoistnemu meldowaniu (zdarzenie takie było zakatalogowane pod nr 11, niemniej zgodnie z poleceniem zawartym w piśmie nr KG-CU-I-0403.5.2017 r. z dniem 1.01.2018 r. odstąpiono od jego rejestracji w CBD SG SWK – rejestracja wniosków odbywa się w Systemie Obsługi Cudzoziemców w module Rejestr Postępowań Uchodźczych. Jednakże, ponieważ zdarzenie to było uzupełnieniem do wcześniej zameldowanych zdarzeń nr 10, nr 46, nr 48 i nr 49, dlatego wymagało ponownego zameldowania w systemie CBD SG SWK.

²¹ „Informacje o zdarzeniu przekazywane są telefonicznie w ciągu 15 minut od momentu uzyskania informacji, zgodnie z zasadami określonymi w § 24, a następnie niezwłocznie ewidencjonowane w systemie CBD SG SWK.” W ustnych wyjaśnieniach przyjętych do protokołu w dniu 30.07.2019 r. por. [REDAKTOWANE] potwierdził, że dokonał wpisu w systemie CBD SG SWK, natomiast nie pamięta, czy przekazał taką informację telefonicznie. Natomiast kpt. [REDAKTOWANE] pełniący służbę Dyżurnego Operacyjnego Nadwiślańskiego OSG wyjaśnił, że wpis do CBD SG SWK nie został zameldowany w tym systemie – co potwierdzono, na podstawie systemu – oraz taka informacja nie została również przekazana telefonicznie. Z wydruków z powyższego systemu wynika, że zameldowania tego zdarzenia dokonano w dniu 19.07.2019 r. Dowody, akta sprawy, s. 73-75, 105-107, 147-164.

²² Szczegółowy zakres obowiązków i uprawnień dla stanowiska kierownik Zespołu do spraw Migracji w Grupie do Spraw Cudzoziemców PSG Warszawa-Okęcie podpisany w dniu 1.04.2019 r. Dowody, akta kontroli, s. 49-50 - zwane dalej szo.

prorowadzone były po zakończeniu służby przez Kierownika ZdsM w tym dniu. Niemniej funkcjonariuszka po wejściu w posiadanie informacji mogących mieć wpływ na zmianę decyzji miała możliwość zwrócenia się telefonicznie o pomoc w podjęciu decyzji, czy też samodzielne podjęcie decyzji w oparciu o nowe przesłanki. Jednakże o taką pomoc się nie zwróciła. Na płaszczyźnie postawienia zadań i wskazania sposobu wykonania zadania nadzór służbowy nie budzi zastrzeżeń. Podobnie w zakresie pionu służby dyżurnej operacyjnej jego kierownictwo w swoich sztach posiadało zapisy odnośnie prowadzenia bieżącego nadzoru nad prawidłowym pełnieniem służby dyżurnej operacyjnej w Placówce²³. Przed objęciem służby każdorazowo przeprowadzana jest odprawa, podczas której omawia się bieżącą sytuację w placówce oraz przypomina najistotniejsze wytyczne do służby, co może świadczyć o prawidłowym wykonywaniu zadań przez kierownictwo pionu. Trudno jest ocenić obiektywnie sposób pełnienia nadzoru służbowego jedynie na podstawie jednostkowych błędów w sposobie wykonania zadań przez służbę dyżurną operacyjną, które miały miejsce po zakończeniu służby przez kierownictwo pionu. Funkcjonariusze pełniący służbę dyżurną operacyjną również poza czasem pracy kierownictwa mają możliwość zwracania się do nich telefonicznie w sytuacjach trudnych, wymagających merytorycznego wsparcia czy też podjęcia konkretnych decyzji. W tym przypadku nie było takiej potrzeby. Sytuacja była standardowa i nie wymagała dodatkowych działań ze strony kierownictwa pionu. Niemniej biorąc wynik zdarzenia, tj. budzącą wątpliwość decyzję o skierowaniu cudzoziemca do DPS Dębak oraz niezameldowanie powtórne w systemie CBD SG SWK i telefonicznie zdarzenia przez służbę dyżurną operacyjną mogą świadczyć, że prowadzony nadzór służbowy, w szczególności po godzinach pełnienia służby przez kierownictwa pionów, jest niewystarczający. Mając to na uwadze obszar ten **oceniono pozytywnie z uchybieniami**.

WNIOSKI

W toku przeprowadzonych przez Zespół Kontrolny czynności stwierdzono:

1. Niewystarczający przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi zespołami w Placówce w zakresie podejmowanych działań w stosunku do cudzoziemca.
2. Brak wykorzystania systemu CBD SG SWK przez funkcjonariuszkę pobierającą od cudzoziemca wnioski o ochronę międzynarodową na terytorium RP, co ograniczyło zastosowanie szerszego wachlarza możliwości wynikających z ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony, np. zatrzymania cudzoziemca i skierowania wniosku do właściwego sądu o umieszczenie w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców w celu zabezpieczenia postępowania o nadanie ochrony międzynarodowej;
3. W tym przypadku niewłaściwy obieg informacji przekazywanych w kanale sdo.

²³ Dowody, akta kontroli, s. 87-92.

ZALECENIA:

Biorąc pod uwagę ustalenia kontroli oraz stwierdzone w toku kontroli uchybienia polecam podjąć następujące działania służbowe:

1. Zobowiązać Komendanta Placówki do przeprowadzenia szkolenia lokalnego dla funkcjonariuszy odpowiedzialnych za przyjmowanie od cudzoziemców wniosków o nadanie ochrony międzynarodowej na terytorium RP, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zebrania niezbędnych informacji o sytuacji migracyjnej cudzoziemca i dokonywania jej analizy pod kątem zabezpieczenia postępowania administracyjnego w tym przedmiocie;
2. Zobowiązać Komendanta Placówki do przeprowadzenia szkolenia lokalnego dla funkcjonariuszy odpowiedzialnych za przyjmowanie od cudzoziemców wniosków o nadanie ochrony międzynarodowej na terytorium RP w zakresie zasad zatrzymywania i umieszczania cudzoziemców w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców lub w areszcie, a także środków alternatywnych do detencji;
3. Zobowiązać Komendanta Placówki do przeprowadzenia szkolenia lokalnego dla funkcjonariuszy pełniących służbę dyżurną operacyjną w Placówce z zakresu zasad przepływu informacji i obowiązujących przepisów dotyczących ewidencjonowania zdarzeń w systemie CBD SG SWK;
4. Wzmocnić nadzór służbowy nad wykonywaniem zadań przez funkcjonariuszy pełniących służbę w pionach cudzoziemskim i służby dyżurnej operacyjnej.

Na podstawie art. 52 ust. 5 ustawy o kontroli, kierownik jednostki kontrolowanej, w terminie 3 dni od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko. Nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

O realizacji zaleceń poinformować Komendanta Oddziału za pośrednictwem Kierownika komórki kontroli w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego sprawozdania.

Sprawozdanie sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla kierownika jednostki kontrolowanej.

KOMENDANT
Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej
Im. Powstańców Warszawskich
10 z.
płk SG Dariusz LUTYŃSKI
13 WRZ. 2019
(podpis kierownika jednostki kontrolującej)

Wykonano w 2 egz.

Egz. nr 1 – Komendant Placówki Straży Granicznej Warszawa-Okęcie

Egz. nr 2 – akta kontroli

Opracował: Zespół kontrolny

Wykonał: A. Rytel, tel.: 6603373

Dnia 13.09.2019 r.

13 WRZ. 2019

kpt. SG
Sławomir ŁUCKO

